

Etický kodex

PRO ČLENSKÉ ORGANIZACE
CARITAS INTERNATIONALIS

Etický kodex

PRO PRACOVNÍKY
ČLENSKÝCH ORGANIZACÍ
CARITAS INTERNATIONALIS

Etický kodex

PRO ČLENSKÉ ORGANIZACE CARITAS INTERNATIONALIS¹

Žijeme našimi hodnotami

ÚVOD

Činnost Caritas Internationalis je motivována, orientována a definována Písmem svatým, učením a tradicí katolické církve a láskou, která se projevuje osobním setkáním s lidmi v nouzi². „Charita je pohlázení, které církev dává svému lidu.”³ a ztělesňuje přednostní zaměření na chudé, vyloučené nebo na lidi na okraji společnosti. Charita se snaží zajistit celostní vývoj osoby a ulevit trpícím stíženým katastrofami, konflikty a bezprávím.

Článek 1.3 vnitřních pravidel Caritas Internationalis stanovuje, že: „členské organizace musí splňovat minimální standardy řízení, mít odpovídající organizační infrastrukturu, být finančně životaschopné, odpovědné a jednat v souladu s etickými kodexy tak, jak rozhodla Rada zástupců (dále jen Rada). Zůstávají autonomní ve svých právních, finančních a smluvních postaveních.”

Navíc ke Stanovám a vnitřním pravidlům, která poskytují všeobecně uznávaný církevně právní rámec pro Caritas Internationalis, bylo vyvinuto několik standardů a směrnic pro práci konfederace, jejichž status se nezměnil, včetně následujících:

- Zásady partnerství Caritas (2003)
- Úmluva Caritas Internationalis o ochraně dítěte (2004)
- Principy Caritas Internationalis o vztazích s armádou (2006)

Poznámka Charity ČR: Tento kodex je překladem dokumentu *Code of Ethics for Caritas Internationalis Member Organizations*, v případě nejasností je autoritou anglický originál.

- 1 Caritas Internationalis je celosvětová konfederace 164 národních členských organizací katolické církve, které poskytují humanitární pomoc, rozvojovou spolupráci, sociální služby a podporu zhruba ve 200 zemích a teritoriích světa.
- 2 „Když se setkáš s člověkem v nouzi, tvoje srdce se začne zvětšovat! Protože setkání rozmnožuje schopnost milovat. Setkání s druhým člověkem zvětšuje srdce. Odvahu!”, Videoposelství papeže Františka k oslavám sv. Kajetána v Buenos Aires, 7. srpna 2013, (<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=18665>).
- 3 Projev papeže Františka k Radě zástupců Caritas Internationalis, 17. května 2013 (<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=18292>).

- Principy Caritas Internationalis týkající se lokální a globální environmentální spravedlnosti (2006)
- Principy Caritas Internationalis pro mimořádné situace (2007)
- Minimální standardy Caritas Internationalis (budou odsouhlaseny).

Caritas Internationalis je také signatářem:

- Etického kodexu Mezinárodního červeného kříže a Červeného půlměsíce a nevládních organizací v humanitární situaci
- Humanitární charty a Minimálních standardů pro humanitární pomoc SPHERE.

Jako hlavní síť v oblasti mezinárodního humanitárního a rozvojového společenství navíc hledá Caritas Internationalis aktivně cesty, jak zlepšit svou práci a začlenit správné postupy při tomto rozvoji.

Následující etický kodex je založen na hodnotách a principech, tyto hodnoty a principy shrnuje a ty tvoří jednotící etický rámec. Od všech členů a pracovníků⁴ se očekává, že se budou tímto rámcem řídit. Do celé své práce se snaží Caritas Internationalis, její členové a pracovníci začlenit tyto hodnoty a principy, a tím být aktivními svědky Kristova odkazu ve světě.

Minimální standardy Caritas Internationalis předepisují, jak je tento etický kodex převeden do organizační strategie a chování, a zahrnují postup pro vyhodnocení souladu členů s těmito standardy. Etický kodex pro pracovníky členských organizací Caritas Internationalis popisuje chování, které se očekává od všech pracovníků Charity.

Caritas Internationalis je přesvědčena, že většina jejích členů a pracovníků jedná s velkým přesvědčením a morální zásadovostí, a jsou příkladem hodnot a principů tohoto etického kodexu. To vše i bez potřeby otevřených vyjádření. Tento dokument je návodem pro členy Caritas Internationalis a pracovníky na všech úrovních. Pomocí tohoto etického kodexu zajišťujeme větší srozumitelnost a konzistenci napříč konfederací, především v rámci své identity a duchovního poslání. Od členů konfederace Charit se očekává buď: i) že přijmou tento etický kodex a principy tak, jak jsou napsány nebo ii) jej přizpůsobí podmínkám vlastní organizace a zajistí jejich vzájemný soulad. Očekává se, že diecézní charity také přijmou tento etický kodex. Tam, kde je proces zavádění uskutečňován diecézemi nebo jinými partnery jmé-

4 Pro účely tohoto Kodexu se slovem „pracovníci“ rozumí členové Rady, zaměstnanci, dobrovolníci, konzultanti a všichni ti, kteří působí jako zástupci konfederace na všech úrovních.

nem členských organizací Caritas Internationalis, pak druzí jmenovaní musí zajistit prostřednictvím specifických ujednání, že tyto minimální standardy jsou náležitě naplňovány.

Tento kodex by měl být zahrnut v personálních strategiích národních a diecézních charit a pracovníci v těchto organizacích by měli dostat jeho kopii, měli by být s kodexem důkladně seznámeni a očekává se, že se jím budou řídit.

HODNOTY A PRINCIPY

Celý lidský život je posvátný od početí až do přirozené smrti. Stvoření k obrazu a podobě Boha, všechny ženy a všichni muži jsou obdařeni jedinečnou důstojností, která „převyšuje všechny věci a (jejich) práva i povinnosti jsou všeobecné a neporušitelné.“⁵ „Člověk je totiž v jádru své přirozenosti bytost společenská a bez vztahu k ostatním nemůže žít ani rozvíjet své vlohy.“⁶ „Veškerý společenský život vyjadřuje nezpochybnitelnou skutečnost, že jeho protagonistou je lidská osoba,⁷ která „spíše, než aby byla objektem, nebo pasívním elementem společenského života, je a musí navždy zůstat jeho předmětem, základem a cílem.“⁸ „Tento řád je třeba stále více rozvíjet tak, aby měl za základ pravdu, aby ho budovala spravedlnost a oživovala láska; ve svobodě musí nacházet stále lidštější rovnováhu.“⁹

Lidská důstojnost a společenská povaha lidské osoby jsou základem a inspirací pro morální vizi společnosti, které bude dosaženo, pokud budeme žít podle následujících hodnot a principů:

HODNOTY

1. Spravedlnost: odpovídá na hlas víry, snažíme se postavit spravedlivý morální řád a „správné vztahy“ v rámci našich životů a organizací, společenství, ve kterých pracujeme a všeho co Bůh stvořil. Doprovázíme, sloužíme a promlouváme k chudým a k vyloučeným, abychom pomohli proměnit společnosti, ve kterých žijí, a struktury, které je drží v chudobě.

5 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, čl. 26 (http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19651207_gaudium-et-spes_cs.html).

6 *Gaudium et spes*, čl. 12.

7 Papežská rada pro spravedlnost a mír, *Kompendium sociální nauky církve*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2008, čl. 106.

8 Pius XII., Rozhlasová vánoční promluva *Benignitas et humanitas*, 24. prosince 1944 (http://w2.vatican.va/content/pius-xii/it/speeches/1944/documents/hf_p-xii_spe_19441224_natale.html).

9 *Gaudium et spes*, č. 26.

„Společnost zajišťuje sociální spravedlnost, když vytváří podmínky, které umožňují sdružením i jednotlivcům dosahovat toho, nač mají právo podle své přirozenosti a svého povolání. Sociální spravedlnost je spojena s obecným blahem a s výkonem vládní moci.“¹⁰

2. Společné dobro: prožívání lidské důstojnosti a schopnosti růst ve společenství je ovlivněno způsobem, jakým organizujeme svou společnost: společensky, nábožensky, kulturně, ekonomicky, ekologicky, právně a politicky. Pracujeme v rámci univerzálního společenství katolické církve a s ostatními náboženskými tradicemi, vládami, širší občanskou společností a to vše s posláním chránit lidskou důstojnost, naplňovat individuální a společenská práva a povinnosti a propagovat společné dobro.

„Společnost, která chce a zamýšlí na všech úrovních setrvat ve službě lidské bytosti, je taková společnost, která si klade jako prioritní cíl společné dobro, tedy dobro všech lidí a celého člověka. Osoba nemůže nalézt naplnění pouze v sobě samém a opomíjet své bytí „s“ druhými a „pro“ druhé.“¹¹ „Společenský řád a jeho pokrok tedy musí být neustále zaměřen k dobru lidských osob, neboť uspořádání věcí má být podřízeno řádu osob, a ne naopak.“¹²

3. Celostní lidský rozvoj: rozvoj je dle nás založený na celostním porozumění lidské osobě, v kontextu a zkušenostech rodiny a širšího společenství. Zahrnuje duchovní, psychologické, emoční, fyzické, materiální a ekonomické složky. Ať pracujeme kdekoli, snažíme se o rozvoj celé osoby a celého společenství a snažíme se změnit nespravedlivý společenský systém. V naší práci zajišťujeme silné a konzistentní vazby mezi okamžitou pomocí, navrácením do běžného života a vývojovými komponenty.

„Aby byl (rozvoj) opravdový, musí být všestranný, to jest, musí vést k rozvoji celého člověka a celého lidstva. ... A člověk je doopravdy člověkem jen v té míře, v jaké on, pán svých skutků a soudce nad jejich hodnotou, je též strůjcem svého rozvoje tak, jak to odpovídá jeho přirozenosti, kterou mu dal nejvyšší Stvořitel a jejíž možnosti a požadavky na sebe dobrovolně bere.“¹³

10 Katechismus katolické církve, čl. 1928 (<http://www.katechismus.cz/obsah.php>).

11 Kompendium sociální nauky církve, čl. 165.

12 *Gaudium et spes*, čl. 26.

13 Pavel VI, encyklika *Populorum progressio*, O rozvoji národů, čl. 14 a 34 (http://www.kebrle.cz/katdocs/soc_enc/PopulorumProgressio.htm).

4. Soucit: spojení v jedné lidské rodině jsme hluboce pohnuti utrpením jiných a máme morální povinnost rozeznat humanitární apel, na který je třeba odpovědět. Tato povinnost je základem jak naší identity jako katolické organizace, tak i našeho členství v lidské rodině. Jako členové mezinárodního společenství si uvědomujeme svůj závazek poskytovat humanitární pomoc a povinností ostatních je nám to umožnit.

„Programem křesťana, programem milosrdného Samaritána, Ježíšovým programem je ‚vnímavé srdce‘. Takové srdce vidí, kde je zapotřebí lásky, a podle toho také jedná.“¹⁴ Jak nám Ježíš řekl: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“¹⁵

5. Přednostní zaměření na chudé a utlačované: v souladu s učením Ježíše jsme si zvolili doprovázet chudé, vyloučené nebo utlačované. Zavazujeme se, že budeme bojovat proti chudobě, která je dehumanizující a připravuje lidi o jejich důstojnost a lidskost. Jsme vedeni Biblií, abychom pracovali pro svobodu utlačovaných a rovnoměrné sdílení darů země a pomáhali lidem na okraji společnosti, aby byli odpovědní za svůj vlastní rozvoj. Ujímáme se chudých jako svých bližních a stojíme po jejich boku. Budeme stát při nich, dokud nás budou potřebovat a s nimi čelit nespravedlnosti, které jsou vystaveni.

„Či není púst, jaký si přeji, (spíš) toto: rozvázat nespravedlivá pouta, uvolnit uzly jha, utiskované propustit na svobodu, zlomit každé jářmo? Lámat svůj chléb hladověmu, popřát pohostinství bloudícím ubožákům; když vidíš nahého, obléci ho, neodmítat pomoc svému bližnímu?“¹⁶

„Boj proti chudobě je silně motivován možností nebo přednostní láskou církve k chudým.“¹⁷ „Na chudé se nedíváme jako na problém, ale jako na ty, kdo se mohou stát protagonisty a objekty nové a lidštější budoucnosti pro celý svět.“¹⁸

6. Respekt: respektujeme náboženské tradice, kulturu, struktury a zvyky, pokud posilují a udržují důstojnost lidské osoby.

14 Benedikt XVI., encyklika *Deus caritas est*, čl. 31b (<http://www.cirkev.cz/res/data/004/000548.pdf>).

15 Matouš 25, 40.

16 Izajáš 58, 6–7 (http://www.lekcionar.maweb.eu/?page_id=72).

17 Jan Pavel II., Promluva k třetí generální konferenci latinskoamerických biskupů, Puebla, Mexiko, 28. ledna 1979 (http://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/en/speeches/1979/january/documents/hf_jp-ii_spe_19790128_messico-puebla-episc-latam.html).

18 Jan Pavel II., Poselství ke dni míru 2000, s. 5 (<http://www.cirkev.cz/cirkev-ve-svete/dokumenty/hneda-rada/?page=3>).

„Spravedlivou společnost je možno uskutečnit jedině tehdy, pokud je založena na úctě k transcendentní důstojnosti lidské osoby.“¹⁹

7. Solidarita: pracujeme v sepětí s lidmi, kteří jsou chudí a na okraji společnosti a takto dosahujeme ovoce míru, spravedlnosti a lidského rozvoje. Solidarita nás spojuje dohromady ve společné vizi vytvoření světa, kde všechny lidské bytosti dostávají to, co jim právem náleží jako synům a dcerám Boha.

„Solidarita zvláštním způsobem upozorňuje na bytostně společenskou povahu lidské osoby, rovnost všech lidí co do důstojnosti i před právem, společné putování jednotlivců i národů směrem k stále vědomější vzájemné jednotě.“²⁰

PRINCIPY

1. Partnerství: „pravé partnerství znamená dlouhodobý závazek k odsouhlaseným cílům založených na sdílených hodnotách, strategiích a informacích. To je charakterizováno upřímnou zpětnou vazbou, společným plánováním, doprovázením, transparentností a odpovědností na obou stranách a opravdovou otevřeností a citlivostí k potřebám, pocitům, odborným znalostem, zkušenostem a moudrosti jiných. To je založeno na vzájemném respektu, důvěře a dobré vůli. Efektivní partnerství vytváří solidaritu mezi členskými organizacemi, ostatními organizacemi, které sdílejí naši vizi, společenstvími a lidmi, se kterými pracujeme.“²¹

„... Caritas Internationalis podporuje spolupráci mezi svými členy, aniž by potlačovala jejich řádnou autonomii tím, že provádí úkoly, kterými je povzbuzení, koordinace, zastupování a tvorba kapacit.“²²

2. Subsidiarita: zajišťujeme, že pravomoci, rozhodnutí a odpovědnost jsou přeneseny na nejnižší úroveň, na které mohou být řádně prováděny. Přitom se budeme snažit podporovat místní schopnosti a zdroje a stavět na nich. Ústředním bodem naší charitní identity jsou národní, diecézní a farní složky a ty se snažíme podporovat a posilovat, abychom jim umožnili vzít na sebe větší autonomii a odpovědnost.

„To, co mohou jednotlivci provést z vlastní iniciativy a vlastním přičiněním, to se

19 Kompendium, čl. 132.

20 Kompendium, čl. 192.

21 Caritas Internationalis, Zásady partnerství Caritas: Příručka reflexe a jednání Caritas Internationalis (Řím, 2003), s. 14.

22 Stanovy Caritas Internationalis, článek 1.5.

jim nemá brát z rukou a přenášet na společnost. Stejně tak je proti spravedlnosti, když se převádí na větší a vyšší společenství to, co mohou vykonat a dobře provést společenství menší a nižší. To má totiž pak za následek těžké poškození a rozvrat sociálního řádu. Neboť každý společenský zásah svým působením a svou přirozenou povahou má přinášet pomoc údům těla společnosti, nikdy je však nemá ničit a pohlcovat."²³

3. Zapojení se: staráme se, aby se lidé, kterým sloužíme, podíleli na návrhu, řízení a implementaci projektů, které podnikáme jejich jménem a stejně tak i souvisejících rozhodnutí od zhodnocení stávajícího stavu až k závěrečné evaluaci. Jejich zapojení je výrazem lidské důstojnosti a naznačuje sdílenou odpovědnost za lidské společenství. Charita se zavazuje k vývojovým postupům, které dávají přednost aktivní účasti jako základu demokratické a vše zahrnující společnosti.

„S osobní důstojností je spojeno právo činně se účastnit veřejného života a přispívat k uskutečňování obecného blaha."²⁴

4. Posílení: pomáháme lidem rozvíjet a uvědomovat si svůj plný potenciál a budovat vztahy založené na vzájemném respektu, aby mohli řídit a zlepšovat kvalitu života. Prostřednictvím celostního lidského rozvoje a posílení budeme podporovat aktivní, silná místní společenství se členy, kteří hrají významnou roli v občanské společnosti.

„Očekávám, že budeme hluční, chci, aby lidé v diecézích vyšli ven, chci církve v ulicích. Přeji si, abychom se bránili všemu tomu, co je světské a pohodlné, abychom se střezili uzavřenosti do sebe – do svých farností, internátních škol a institucí. Ty všechny musí ze sebe vyjít."²⁵

5. Nezávislost: my členové Charity si určujeme své funkční priority a programy a nedovolíme, abychom byli využiti jako nástroje národních nebo mezinárodních ekonomických anebo politických zájmů, zejména jestliže nejsou v souladu s učením katolické církve.

23 Pius XI, encyklika *Quadragesimo anno*, čl. 79.

24 Jan XXIII, encyklika *Pacem in terris*, čl. 26 (http://www.kebrle.cz/katdocs/soc_enc/PacemInTerris.htm).

25 František, Promluva k mladým Argentincům, Rio de Janeiro, 25. července 2013 (<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=18612>).

26 Jan Pavel II., encyklika *Sollicitudo rei socialis*, čl. 39 (http://www.kebrle.cz/katdocs/soc_enc/SollicitudoReiSocialis.htm).

„Kladné známky v současném světě jsou: rostoucí solidarita chudých, jejich akce ke vzájemné pomoci, veřejné manifestace, při nichž bez násilí předkládají své potřeby a svá práva a poukazují na neúčinnost nebo úplatnost státní moci.“²⁶

6. Správa a odpovědnost: učiníme vše, abychom byli odpovědní těm, kterým sloužíme, těm, kteří podporují naši práci a společnosti celkově. Také zajistíme dobrou správu prostředků, které nám byly svěřeny.

„Někdy se stává, že příjemci pomoci se stávají podřízenými svých dárců a chudí slouží k vydržování přebujelých byrokratických organizací, jež si na vlastní provoz ponechávají příliš vysoké procento zdrojů určených původně na rozvoj. Bylo by proto v tomto ohledu žádoucí, aby se všechny mezinárodní agentury i nevládní organizace zasadily o naprostou transparentnost, informovaly dárcce i veřejnost o procentuálním podílu z přijatých peněz, alokovaných do programů spolupráce, o skutečném obsahu těchto programů a konečně o skladbě výdajů institucí samotných.“²⁷

7. Rovnost, universalita, nestrannost a otevřenost vůči všem národům: všechny ženy a muži, dívky a chlapci jsou stvořeni jako rovnocenní a sami jedinečně přispívají našemu světu, dohromady si uvědomují to, co je zcela lidské. Zavazujeme se k rovnocenné a aktivní účasti žen a mužů, dívek a chlapců na veškeré naší práci.

Sloužíme lidem bez rozdílu, zejména těm nejchudším a nejzranitelnějším, podle objektivního vyhodnocení jejich situace a potřeb, které vyjadřují bez ohledu na rasu, věk, pohlaví, fyzickou schopnost, národnost, vyznání nebo politické přesvědčení, skutečně bez nepříznivého odlišení jakéhokoli druhu.

„Je... třeba uznat, potvrdit a bránit stejnou důstojnost muže i ženy. Oba dva jsou osobami, jež se zcela jedinečným způsobem liší od každé jiné živé bytosti ve světě.“²⁸ „Tím, že dáme ženám možnosti, aby byl jejich hlas vyslyšen a aby projevily svůj talent prostřednictvím iniciativ, které posilují jejich důležitost, jejich sebevědomí a jejich jedinečnost, jim umožníme zastávat místo ve společnosti na stejné úrovni jako je tomu u mužů.“²⁹

27 Benedikt XVI., encyklika *Caritas in veritate*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2009, čl. 47.

28 Benedikt XVI., Promluva k zástupcům hnutí na podporu práv žen, Luanda, Angola, 22. března 2009, s. 2 (<http://tisk.cirkev.cz/ze-zahranici/benedikt-xvi-v-africe-dustojnost-zeny-ma-zaklad-v-rodine/>).

29 Benedikt XVI., Postsynodální apoštolská exhortace *Africae munus*, 2011, čl. 57 (http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/apost_exhortations/documents/hf_ben-xvi_exh_20111119_africae-munus_en.html).

8. Ochrana: snažíme se zajistit bezpečnost těch, se kterými a pro které pracujeme, zejména dětí v souladu s Úmluvou o právech dítěte OSN, národní legislativou a Úmluvou Caritas Internationalis o ochraně dítěte (2004) a další dobrou praxí.

„Přál jsem si osobně uznat utrpení způsobené obětem a poctivé úsilí vynaložené na zajištění bezpečnosti našich dětí a odpovídající a jasné prošetření obvinění, která se objeví... Stejně jako se církev v tomto ohledu drží přesných norem, všechny ostatní instituce bez výjimky by se měly držet stejných norem.“³⁰

9. Místní ekonomiky: kdekoli to je možné, využíváme místní zdroje a produkty a podporujeme místní ekonomiku tak, aby nedošlo k vyčerpání zásob a místních zdrojů nebo k mimořádné inflaci.

„Subsidiarita, pojímaná v *pozitivním smyslu*, (je) ekonomická, institucionální a legislativní pomoc nabízená menším společenským útvarům... Jejich iniciativa, svoboda a odpovědnost nesmějí být potlačovány.“³¹

10. Péče o stvoření a životní prostředí: chráníme lidstvo a planetu, podporujeme citlivý přístup ke všemu, co stvořil Bůh, protože planeta a všechny její zdroje jsou lidstvu svěřeny. Působíme jako skuteční správci všeho stvořeného. Když plánujeme a uskutečňujeme veškerou naši práci, myslíme na životní prostředí a dědictví pro budoucí generace.

„Obdělávání a ochrana stvoření je ukazatelem, který Bůh ukládá nejenom na začátku dějin, ale každému z nás; je to součást jeho plánu, podle něhož se má svět zodpovědně rozvíjet, stávat se zahradou, místem obyvatelným pro všechny.“³²

11. Součinnost: budeme úzce spolupracovat s národními vládami a místními úřady, církvemi, ostatními náboženskými společnostmi, občanskou společností, ostatními členy, kteří pomáhají rozvoji společností, a ostatními zúčastněnými stranami.

„Zrozena z popudu Apoštolského stolce, který na ni dohlíží a řídí její činnost, Caritas Internationalis je konfederací charitativních organizací, obvykle národních

30 Benedikt XVI., Promluva k americkým biskupům v rámci návštěvy ad limina, 26. listopadu 2011, Vatikán (http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/en/speeches/2011/november/documents/hf_ben-xvi_spe_20111126_bishops-usa.html).

31 Kompendium, čl. 186.

32 Katecheze papeže Františka na generální audienci 5. června 2013 (<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=18375>).

poboček Charity. Tato konfederace neomezuje autonomii těchto poboček, naopak svými podněty, koordinací a zastupováním, posiluje jejich spolupráci.”³³

12. Obhajoba: budeme hájit zájmy – na národní a mezinárodní úrovni – chudých a lidí na okraji společnosti, abychom svědčili o jejich těžkém údělu a zdůrazňovali jej stejně jako strukturální příčiny chudoby a nespravedlnosti. Budeme působit jako zastánci změny a společenské transformace, abychom propagovali respekt k lidským právům.

„Rád bych také zdůraznil, že vaše poslání vám (Charitě) umožňuje hrát důležitou roli na mezinárodní úrovni. Zkušenosti, které jste získali v těchto letech, vás naučily být v rámci mezinárodního společenství obhájci zdravé představy lidství, podněcené katolickým učením a zavázané k ochraně důstojnosti celého lidského života. ... Vše, co říkáte a děláte a svědectví vašich životů a činností, zůstává důležitým a současně přispívá k pokroku nedílného dobra lidské osoby.”³⁴

13. Rozvoj a vzdělávání pracovníků: zavazujeme se zlepšovat naši práci, kterou děláme a jak ji děláme, prostřednictvím neustálé reflexe, zvyšování způsobilosti, sledováním, vyhodnocováním, řízením znalostí a strategickým plánováním. Budeme investovat do našich pracovníků, aby získali dovednosti, zkušenosti a znalosti potřebné k plnému rozvinutí jejich vloh a tím posílili Charitu, která tak nejlépe zajistí podstatnou změnu pro chudé, vyloučené nebo utlačované.

„Pokud se jedná o službu prokazovanou trpícím, je v první řadě třeba dbát na odbornou kompetenci. Pomáhající musejí být formováni takovým způsobem, aby uměli vykonat dobře, co je třeba, a aby dokázali pokračovat v příslušné péči. Odborná kompetence je první a základní předpoklad, ale sama o sobě nestačí. Jedná se totiž o lidské bytosti, které vždy potřebují něco víc nežli pouze technicky správně prováděnou péči. Potřebují lidskost. Potřebují pozorné srdce.”³⁵

14. Péče o pracovníky: zajistíme řádné, důstojné a udržitelné pracovní podmínky pro všechny naše pracovníky a splníme naši povinnost starat se o ně. Budeme usi-

33 Jan Pavel II., Během Poslední večeře, Dopis pro Caritas Internationalis k nabytí veřejného, právního a obecně uznávaného charakteru, 16. září 2004 (http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/letters/2004/documents/hf_jp-ii_let_20040916_caritas-internationalis_en.html).

34 Benedikt XVI., Pozdrav účastníkům generálního zasedání Caritas Internationalis, 27. května 2011 (http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/en/speeches/2011/may/documents/hf_ben-xvi_spe_20110527_caritas.html).

35 *Deus caritas est*, čl. 31a.

lovat o řádné zacházení s lidskými zdroji a budeme jednat v souladu s pracovním právem v rámci příslušné jurisdikce.

„Práva pracujících stejně jako všechna ostatní práva se zakládají na přirozenosti lidské osoby a na její transcendentní důstojnosti.“³⁶

Praha, 17. října 2014

+ Oscar A. Card. Rodríguez S. D. B.

Kard. Oscar Andrés
Rodríguez Maradiaga
prezident Caritas Internationalis

Michel Roy
generální sekretář
Caritas Internationalis

Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo
ředitel
Charity Česká republika

Odsouhlaseno Radou zástupců Caritas Internationalis 18. května 2014.

36 *Kompendium*, čl. 301.

Etický kodex

PRO PRACOVNÍKY ČLENSKÝCH ORGANIZACÍ CARITAS INTERNATIONALIS

Zavádění našich hodnot do praxe

Tento kodex Caritas Internationalis (CI) určuje postoje a chování, které se očekává od všech pracovníků¹ Charity. Kodex vychází z Etického kodexu pro členské organizace CI, který určuje základní hodnoty a institucionální postupy organizací Charity, a úzce na něj navazuje.

„Pokud se jedná o službu prokazovanou trpícím, je v první řadě třeba dbát na odbornou kompetenci. Pomáhající musejí být formováni takovým způsobem, aby uměli vykonat dobře, co je třeba, a aby dokázali pokračovat v příslušné péči. Odborná kompetence je první a základní předpoklad, ale sama o sobě nestačí. Jedná se totiž o lidské bytosti, které vždy potřebují něco víc nežli pouze technicky správně prováděnou péči. Potřebují lidskost. Potřebují pozorné srdce.“²

Tento kodex je pro jednoduchou orientaci rozdělen do čtyř základních oblastí.

Od všech pracovníků Charity se očekává:

1. Hodnoty, chování a etika

- dodržovat společenské a morální hodnoty a učení katolické církve nebo jim aspoň rozumět a respektovat je,
- zajistit ve všech případech, že osobní a profesní jednání splňuje nejvyšší standardy a je tak i vnímáno,
- jednat v dobré víře, zacházet s ostatními lidmi s důstojností a respektem a vytvářet prostředí, které ctí rozmanitost,

1 Pro účely tohoto kodexu se slovem „pracovníci“ rozumí všichni členové vedení, zaměstnanci, dobrovolníci a konzultanti.

2 Benedikt XVI., encyklika *Deus caritas est*, čl. 31a. (<http://www.cirkev.cz/res/data/004/000548.pdf>).

- respektovat veškerá lidská práva a zabraňovat diskriminaci, obtěžování, zneužívání, zanedbávání a vykořisťování, které porušuje práva ostatních,
- vyhýbat se „vnucování víry církve... (protože) láska ve své čistotě a nezištnosti je tím nejlepším svědectvím vydávaným Bohu, v něhož věříme a jenž nás pohnul k tomu, abychom milovali,”³
- zdržet se rasistických, sexuálně zaměřených nebo jinak urážlivých výroků ať na veřejnosti nebo v soukromí,
- podnikat rozumné kroky k ochraně ostatních tak, aby jim nebyla způsobena škoda,
- v souladu se svým svědomím dodržovat zákony země, kde pracují,
- respektovat a dodržovat místní zvyky a kulturu a podle toho se také oblékat,
- zajistit u sebe a pracovníků, které případně řídí, jednání v souladu se směrnicemi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a snažit se chránit i ostatní,
- zajistit, aby pověst Charity nebyla znevážena,
- zachovávat důvěrnost informací nebo skutečností, které získají během výkonu svých pracovních povinností pro Charitu,
- plnit své povinnosti správně a s láskou bez předsudků nebo diskriminace v jakékoli formě a trvat na tom, že Charita je přednostně zaměřena na službu pro chudé,
- při vyjadřování a vyznávání svého přesvědčení mít na paměti místní citlivá témata,
- vítat a budovat solidaritu a spolupráci s lidmi z jiných organizací Charity,

2. Střet zájmů, nátlak a korupce

- zdržet se využití pozice síly, která vyplývá z role zaměstnanců Charity, k vyvíjení nátlaku, získání výhod nebo osobního prospěchu z ekonomického, profesního, politického nebo sexuálního hlediska,
- písemnou formou oznámit jakékoli možné budoucí nebo současné konflikty zájmu (finanční, osobní nebo rodinné) v záležitostech týkajících se práce pro Charitu svým vedoucím nebo jiným nadřízeným,
- za jakýchkoli okolností se zdržet přijímání jakýchkoli laskavostí, úplatků nebo jiných forem osobního obohacení se⁴ od příjemců, partnerů nebo dodavatelů,

³ *Deus caritas est*, čl. 31c.

⁴ Aby byly respektovány národní a místní tradice a tradiční pohostinnost, je možné přijmout malé dárky jménem Charity, ale ty by měly být oznámeny nadřízeným.

3. Ochrana majetku Charity a jeho správa

- zajistit, aby majetek Charity a její duševní vlastnictví nebyly zneužívány a byly chráněny před zcizením, zneužitím nebo poškozením,
- udržovat příslušné standardy poctivosti a čestnosti ve finančních otázkách,

4. Osobní chování

- zdržet se nošení zbraní při jednání jménem Charity nebo do nemovitostí (které jsou vlastněny nebo užívány Charitou) včetně prostor k ubytování, kanceláří, vozidel atd.,
- zdržet se užívání drog nebo konzumace nadměrného množství alkoholu,
- zajistit, aby sexuální chování bylo vždy přiměřené.

PŘIJETÍ KODEXU

Ředitel nebo výkonný ředitel je zodpovědný za seznámení všech pracovníků se zněním tohoto Kodexu a za dodržování tohoto dokumentu, který bude pravidelně revidován a aktualizován.

Přijetí nebo přizpůsobení tohoto kodexu bude vyhodnoceno na základě postupů určených vnitřní směrnici 1.3, která je zavedena v minimálních standardech CI.

Postup při podávání stížností

V případě externích stížností bude postup řešení probíhat v souladu se článkem 1.7 minimálních standardů CI. Zejména je důležité, aby příjemci pomoci, zástupci veřejnosti a pracovníci partnerských organizací mohli v případě nespokojenosti podat stížnost.

Povinnost podat oznámení

Každý pracovník je povinen okamžitě oznámit jakékoli podezření týkající se porušení tohoto kodexu. Ve většině případů by měli pracovníci směřovat své stížnosti ke svým nadřízeným. Učinit se tak dá buď ústní, nebo písemnou formou, a pokud je to možné, měly by být sděleny veškeré podrobnosti včetně podpůrných důkazů. Pokud situaci z nějakých důvodů není možné řešit standardní cestou (např. vedoucí pracovník může být do případu zapleten), měl by pracovník promluvit s vyšším nadřízeným, členem vedení nebo jiným příslušným činitelem.

Všechna sdělení budou přísně důvěrná. Kdokoli upozorní na vážné zanedbání povinné péče, bude chráněn před pronásledováním nebo jiným nepatřičným zacházením, pokud pracovník přijde s vážnými obavami a ty jsou míněny v dobré víře. Úmyslná falešná obvinění jsou vážným disciplinárním přestupkem a budou odpovídajícím způsobem prošetřena a posouzena.

Porušení kodexu

Jakákoli porušení tohoto kodexu budou prošetřena a mohou vést k disciplinárním opatřením.

Praha, 17. října 2014

Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo
ředitel Charity Česká republika

Odsouhlaseno Radou zástupců Caritas Internationalis dne 18. května 2014.

VYDALA CHARITA ČR V ROCE 2015

(pro vnitřní potřebu)

Grafika a sazba Viola Urbanová, Tisk Gemmapress, s r.o., Nučice